

Chuyển đổi kép ngành dệt may: Thách thức từ vốn, nhân lực và chính sách

06:04 13/11/2025

Ngành dệt may Việt Nam đang đứng trước yêu cầu chuyển đổi kép – đồng thời chuyển đổi số và chuyển đổi xanh nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh trong bối cảnh thị trường xuất khẩu ngày càng khắt khe.

Theo ông Trương Văn Cẩm, Phó Chủ tịch kiêm Tổng thư ký Hiệp hội Dệt may Việt Nam (Vitas), ngành dệt may sử dụng lao động lớn, với kim ngạch xuất khẩu đạt 45–46 tỷ USD, trải rộng trên hơn 130 thị trường. Tuy nhiên, hơn 90% thị trường chính như EU, Nhật Bản, Trung Quốc, Hàn Quốc và ASEAN đều đặt ra các tiêu chuẩn nghiêm ngặt về truy xuất nguồn gốc, quy trình sản xuất và bảo vệ môi trường.

Ví dụ, hàng hóa xuất khẩu sang Mỹ nếu là hàng trung chuyển sẽ chịu thuế đối ứng lên tới 40%, đồng thời doanh nghiệp phải thực hiện chuyển đổi số và truy xuất nguồn gốc sản phẩm. Tại EU, các cơ chế như Chỉ thị Nghĩa vụ thẩm định tính bền vững của doanh nghiệp (CS3D), Cơ chế điều chỉnh biên giới carbon (CBAM) và hộ chiếu sản phẩm đòi hỏi doanh nghiệp đáp ứng tiêu chuẩn môi trường và trách nhiệm xã hội ngày càng cao.

Sản phẩm dệt may Việt Nam có mặt trên hơn 130 thị trường toàn cầu.

Bên cạnh đó, ngành dệt may là một trong những ngành gây áp lực lớn lên môi trường, chịu trách nhiệm khoảng 8% lượng phát thải khí nhà kính toàn cầu, sử dụng 93 tỷ m³ nước mỗi năm và thải ra hàng triệu tấn sợi siêu nhỏ vào đại dương. Điều này khiến việc chuyển đổi xanh và chuyển đổi số trở thành yêu cầu tất yếu, không chỉ để bảo vệ môi trường mà còn đảm bảo khả năng tham gia các thị trường quốc tế.

Tuy nhiên doanh nghiệp lớn đã áp dụng thành công các giải pháp chuyển đổi kép, đo lường phát thải, năng suất lao động và quản trị thông qua công nghệ, thách thức vẫn rất lớn đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa. Chi phí đầu tư vào hạ tầng công nghệ, nguyên vật liệu xanh, đào tạo và nhân lực vận hành là rào cản chính. Tốc độ đào tạo nhân lực chưa theo kịp yêu cầu chuyển đổi số và xanh, trong khi việc tích hợp hệ thống sản xuất, logistics và tiêu chuẩn ESG phức tạp, gây tốn kém chi phí tuân thủ.

Theo bà Phạm Bích Hồng, Phó Tổng Giám đốc Tổng công ty May 10, cần cơ chế tín dụng xanh ưu đãi và tiêu chuẩn ESG hài hòa với quốc tế để giảm chi phí cho doanh nghiệp. Ông Cẩm đề xuất hoàn thiện tiêu chuẩn chuyển đổi xanh, nâng cao nhận thức doanh nghiệp và đào tạo kỹ sư công nghệ dệt nhuộm. Ông Nguyễn Đình Thắng nhấn mạnh, đào tạo nhân lực chất lượng cao là yếu tố then chốt để nâng cao hiệu quả sản xuất và năng lực cạnh tranh.

Ngoài ra, sự hỗ trợ của Nhà nước về thủ tục đầu tư, đánh giá môi trường, phòng cháy chữa cháy, hoàn thuế VAT, hạ tầng dữ liệu và khuyến khích chia sẻ dữ liệu cũng là những giải pháp quan trọng để lan tỏa chuyển đổi kép toàn ngành, giúp

dệt may Việt Nam đứng vững và phát triển bền vững trên thị trường quốc tế.

Nam Sơn (t/h)